

2021. március 31. - Közép-Európának történelme során nemcsak szerepe, de hivatása is volt mindig.

Ezt a tényt a térség szovjet megszállása 1990-ig eltakarta a szemünk elől. Hagyományos hivatásunk modern megvalósításának feladata értelmezhetetlen volt, amíg szovjet katonák állomásoztak országainkban, és bennünket csak az a vágy hajtott, hogy kiszabadulhassunk a Varsói Szerződésből.

Az is beszűkítette a perspektívánkat és lekötötte az erőnket, hogy megszabaduljunk a kommunistáinktól, s a megszálló szuronyok eltűnése után oda juttassuk őket, ahová valók. Minél messzebbre a kormányzati hatalomtól, be a történelmi bűnök iskolai példatárába, gyermekeink és unokáink okulására: hová vezet, ha nemzeti eszmények és a keresztyén tanítások megszívlelése nélkül próbálja valaki felépíteni a jövőt. A kommunizmus megdöntése és országaink felszabadítása után boldog, de igen legyengült állapotban voltak országaink. A túlélés, a nagy átalakítás erőpróbája, egy életképes és a nyugati világhoz illeszkedő új korszak megalapozása lekötötte minden erőnket.

Mégis, a szívünk azt diktálta már 1991-ben, hogy országainknak, Lengyelországnak, Magyarországnak, Csehországnak valamiképpen össze kell majd fogniuk. Tudtuk, évszázadok jönnek-mennek, de a közép-európai népek sorsközössége marad. S valóban, harminc év elteltével, NATO-tagként az Európai Unió legdinamikusabb térségeként tekinthetünk magunkra. Erős növekedés, alacsony munkanélküliség, gyors digitális átalakulás, robusztus befektetések. Ezek vagyunk ma mi. Közép-Európa Az unión belüli nehéz viták a migrációról, a demográfiai helyzetről, a családok szerepéről, a nemzeti kultúra és a multikulturalizmus konfliktusa ismét ráirányítják a figyelmünket Közép-Európa történelmi hivatására. Van-e ilyen egyáltalán?

Ha van, mi a modern formája? S a nekünk, miniszterelnököknek legégetőbb kérdés: tud-e ezzel kezdeni valamit a politika? A magyar fölfogás szerint Közép-Európa az a terület, amely a németek és az oroszok földje között található. Északról a Balti-, délről az Adriai-tenger fogja közre. S bár a pontos behatárolásról lehetnek viták, a V4-országok vitán fölüli álló módon Közép-Európa magterületét alkotják.

Mi, magyarok mindig is azt gondoltuk, hogy nemcsak úgy egyszerűen megszülettünk a világra. Ha magyarnak születél, akkor küldetésed is van. Küldetésed túlmutat önmagadon, európai horizontú és jelentőségű. Azt is tudjuk, hogy ezt csak a többi közép-európai néppel együtt tölthetjük be. Mert a német és orosz világ közötti területen, amely a latin kereszténység ortodoxiával határos területe, ahol sok nyelv és nemzeti kultúra nőtt föl, létezik egy sajátos közös kulturális minőség, egy életszemlélet, egy észjárás és jellemző testtartás. Ezt lengyel, szlovák, cseh és magyar verseskötetek, regények és filmek százai bizonyítják. A mi hivatásunk pedig ennek fenntartása. A magyarok gondolata saját küldetésükről a Római Birodalomig vezet

vissza.

A mi fölfogásunkban Európánkat azok a népek teremtették meg, amelyek különböző időpontokban, egymástól függetlenül támadtak a Római Birodalomra. Ezek a népek országaikat az egykori Római Birodalom romjain alapították meg. A latin kereszténységet átvették, de a saját kultúrájukat nem adták fel, s így különféle ötvözeteket kovácsolt ki a történelem kalapácsa. Ezzel eldőlt a sorsunk, nemcsak nemzeti államok, de nemzeti kultúrák is születtek. Megszületett egy eszmény, egy törvény, egy elrendelés arról, milyenek kell lennie Európának. Nagy szellemi egység, közös kulturális alapvonalakkal, ideákkal és végső célokkal. De különálló, független tagokkal, amelyek összefüggenek Európa egységében. Szolgálni kötelesek valamennyien az európai szellemi egységet és céljait, nem kötelesek azonban szolgálni egymás érdekeit. Európa egy sokszínű egység. Aki egysége ellen támad, rossz európai, de rossz európai az is, aki sokszínűségét akarja eltörölni.

A sokaság egysége és sokaság az egységben. Ez Európa titka, csábereje, ez a drámai feszültség adja a szépségét, s ez a legbelső lényeg, ami a világban sehol máshol nem található. A közép-európaiak ezért szerelmesek Európába. Értik, hogy a harmónia az ellentétek feszültsége és összecsengése. A harmónia nem egyformaságot, nem az egyhangú tagolatlanságot jelenti. Innen fakad a magyarok és a többi függetlenségre törekvő közép-európai nép hivatása. A nemzeteket összefoglaló szellemnek, a keresztény európai kultúrának védelme minden Európán kívüli támadással szemben, bástya és pajzs kifelé, és a sokszínűség védelme, a független nemzetek fölé kerekedni akaró, hegemoniát célzó törekvések elleni védelem befelé.

Ez volt az európai egyensúly és stabilitás titka és feltétele évszázadokon át. Ez az európai önvédelem, s mintha errefelé tapogatózna a francia elnök is, amikor az európai szuverenitás gondolatát akarja bevezetni Brüsszelbe. Kettős önvédelmi küzdelem külső és belső ellenségekkel szemben, Európa egységéért és sokszínűségéért. Kívülről megújuló támadások és belülről fellángoló imperialista kísérletek. Ez volt Európa politikai történelme a második világháború végéig, amikor is kontinensünk elvesztette a saját sorsa feletti rendelkezés jogát és lehetőségét. V4 és Európa A kétezres évek derekán mind a négyen beléptünk az Európai Unióba. Új horizontok nyíltak, az Európa mibenlétéről és jövőjéről szóló viták a mi vitáink is lettek.

Kívülállókból beltagok lettünk, szükségszerűen előállt a kérdés: mi Közép-Európa hozzájárulása a közös európai jövőhöz? A régi klubtagok eleinte inkább kulturális és történelmi folklórnak értelmezték a fülüknek különösen csengő gondolatokat hazáról, keresztyénségről, családról, szuverenitásról. Azt hiszem, úgy vélték, ez valami átmeneti jelenség, ami talán a későbbi érzésből fakad, és elmúlik majd, ahogy a bárányhimlő szokott. Végtére is mindannyian ugyanoda tartunk, s biztosan ugyanoda is akarunk eljutni. Ez kényelmes gondolat volt, senkit sem billentett ki a komfortzónájából, s akadt amúgy is épp elég professzionális kihívás a 2008–2009-es pénzügyi válság miatt. A migránsválsággal aztán beütött a krach. Felnyíltak a szemek, kiélesedtek az árnyalatok és fény derült az észjárások, a filozófiák, a társadalomszervezési elvek és a személyes elkötelezettségek mély különbözőségére. Mi, magyarok ekkor értettük meg, hogy a keresztyénség utáni, a nemzetek utáni korszakról szóló beszédek és írások nem hangzatos zsurnalizmusok, hanem valós politikai szándékok, sőt maga a kész európai program, a jövő, ahogy azt a nyugatiak elképzelik, sőt már építik is.

Megértettük, hogy miközben mi a kommunizmus alatt Európa szovjetizált területén keresztény és szuverenitásra épülő létforma után vágyakoztunk, addig az Európa amerikanizált felén élők újradefiniálták Európa lényegét, s következetesen dolgoztak programjuk végrehajtásán. Európa

küldetését nem a kereszténység elleni külső támadások elhárításában és nem a belső sokszínűség megőrzésében látták. Az ő új európai küldetésük a teljes nyitottság, határnélküliség – ha mégis, csak átmenetileg és szükséges rosszként –, a tetszés szerint variálható nemi szerepek és családmokkell, a kulturális örökség fenntartása iránti kötelességet inkább muzeológusi feladatnak tekintő politika. S a cél nem csupán mindennek kigondolása, megalkotása, bevezetése és jogi kötelezettséggé változtatása a saját országaikban, de cél ennek általánossá tétele is az Európai Unió minden országában, ideértve a magunkfajta vonakodókét is.

Küldetés Ebben az európai helyzetben a magyarok számára világos, miben áll európai hivatásunk. Bevinni a közös európai értéktárba a meg nem alkuvó antikommunista hagyományt, a nemzetiszocializmus bűnei és tanulságai mellé odatenni a nemzetközi szocializmus bűneit és tanulságait. Felmutatni a keresztény társadalmi tanításokra épülő politikai és társadalmi rend szépségét és versenyképességét. Megértetni, elsősorban francia barátainkkal, hogy Közép-Európában létezik olyan keresztény társadalomszervezési modell, amely tanításokon alapszik, és független a személyes hit meggyengülésétől, megbillenésétől is. Fenntartani a biztonságos belső európai területeken élő népek figyelmét a külső veszélyek iránt. Emlékeztetni, hogy a népek hullámozása a mediterráneumban – amit jól ismerünk a történelemből – most éppen felénk tereli a dagályt, s ezek a hullámok felcsaphatnak egészen Skandináviáig.

A megjelenő migránstömegek valójában az európai élet után vágyakozó népvándorlási hullámok, amelyekkel szemben elődeink mindig teljes odaadással védekeztek. A nem védekezés valójában megadás, és teljes civilizációs átváltozás lesz a következménye, ahogy az Európa déli és keleti peremén, a Balkán szomszédságában élő népek már láthatták közvetlen testközelből is. És emlékeztetni magunkat arra, hogy bármilyen felvilágosult birodalom építőiről legyen is szó, megrontják Európa szellemét, s így végül mindig ellentétes eredményre jutunk. Ezekben a nehéz és bonyolult kérdésekben közöttünk, a visegrádi országok között is lehetnek különbségek. Bizonyosan különböznek a történetfilozófiai hangsúlyok, eltérők lehetnek a más országok iránt táplált szimpátiák és ellenszenvok, sőt időnként a geopolitikai relációk értelmezése is mutathat eltéréseket. De az is bizonyos, hogy nemzeteink átérzik felelősségük súlyát, amelyet Európa jövőjéért viselnek.

Megvédeni a külső támadásokkal szemben és megvédeni a belső birodalomépítési törekvésektől, fenntartani hazáink és nemzeteink önállóságát. Egy küldetés teljesítésében elbukni heroikus, de nem örömteli. Úgy teljesíteni egy küldetést, hogy közben sikerre, szabadságra és jólétre jut a hazád, nem kevésbé heroikus, de örömteli is. Közép-Európa jó esélyt lát az utóbbira. Nemzetem nevében köszönöm a három évtizedes visegrádi együttműködést!

Orbán Viktor

A szerző Magyarország miniszterelnöke